

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta työntekijän henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Työsopimuslakia koskevan esitysluonnoksen perusteella saa käsityksen esityksen tavoitteista ja keskeisistä ehdotuksista. Vaikutusarvioissa on hyödynnetty tutkimustietoa ja tuotu esille tutkimustulosten epävarmuudet, jotka liittyvät henkilöön perustuviin irtisanomisiin. Esityksessä tulisi tarkentaa irtisanomisen helpottumisen käytännön vaikutuksia pienyrityksille.

Esitysluonnoksen keskeisimmät puutteet ja kehittämiskohteet

- i) Esityksessä olisi hyvä täsmentää, mitkä asiat henkilöperusteisissa irtisanomisperusteissa ovat olleet epäselviä tai erityisen tulkinnanvaraisia. Esitysluonnoksesta jää vaikutelma, että nykyistä sääntelyä halutaan tarkentaa. Esityksessä olisi hyvä kirkastaa, miten irtisanominen käytännössä tulisi helpottumaan esimerkiksi pienyrityksen näkökulmasta.
- ii) Työttömyysturvaan on tehty monia muutoksia tällä hallituskaudella. Esityksessä olisi hyvä kuvata lyhyesti sitä, miten irtisanomiskynnyksen alentaminen yhdistettynä työttömyysturvan muutoksiin vaikuttavat työntekijän taloudelliseen asemaan. Onko muutoksilla olennaisia vaikutuksia työttömien toimeentuloon?

1. Hallituksen esitysluonnoksen keskeinen sisältö

Tässä esitettävä kuvaus on suora lainaus esitysluonnoksen ”esityksen pääasiallinen sisältö” -jaksosta:

”Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työsopimuslakia ja merityösopimuslakia.

Esityksellä toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan kirjattua tavoitetta purkaa työllistämisen esteitä. Työntekijän henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevia työsopimuslain ja

merityösopimuslain säännöksiä muutettaisiin niin, että työsopimuksen päättämiseen riittäisi asiallinen syy nykyisen asiallisen ja painavan syyn sijasta. Irtisanomisperusteen arvioinnissa huomioon otettavista seikoista säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin.

Työnantajan velvollisuus selvittää, onko irtisanominen mahdollista välttää tarjoamalla työntekijälle muuta työtä, rajattaisiin koskemaan tilanteita, joissa työntekijän edellytykset tehdä työtä ovat muuttuneet työsuhteen aikana.

Irtisanomiskynnyksen alentamisella madallettaisiin työllistämiskynnystä ja vahvistettaisiin erityisesti pienten ja keski suurten yritysten toimintaedellytyksiä. Kun irtisanomisperusteelta ei enää edellytetä erityistä painavuutta, työvoiman vaihtuvuuden arvioidaan lisääntyvän kohtuullisesti. Tällä arvioidaan olevan maltillisia yritysten tuottavuutta lisääviä vaikutuksia.”

2. Arvio hallituksen esitysluonnoksesta ja vaikutusarvioinneista

2.1 Yleiset huomiot

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksen perusteella saa käsityksen ehdotuksen tavoitteista ja keskeisistä ehdotuksista.

Esitysluonnoksen mukaan työsopimuslaissa säädettyjen työsuhteen päättämisperusteiden sisältö on muotoutunut pitkälti oikeuskäytännön kautta. Laissa ei ole mahdollista yksityiskohtaisesti luetella kaikkia niitä tilanteita, joissa työsopimuksen irtisanomisen tulisi olla mahdollista. Irtisanomisperusteet on sen vuoksi säädetty yleislausekkeiden pohjalta ja niiden soveltamisessa on käytettävä kokonaisharkintaa. Lisäksi esitysluonnoksessa on käyty seikkaperäisesti läpi kansallista oikeuskäytäntöä ja kansainvälisiä sitoumuksia. **Arviointineuvosto katsoo**, että oikeuskäytäntöä koskeva kuvaus on informatiivinen, jonka perusteella myös asiaa tuntematon saa käsityksen irtisanomisiin liittyvistä erimielisyyksistä.

Arviointineuvosto katsoo, että oikeuskäytäntöä on kuvattu runsaasti, mutta melko teknisesti ratkaisuja luettelemalla, ilman johtopäätöksiä lain muutostarpeesta. Esitysluonnoksessa olisi hyvä täsmentää, mitkä asiat henkilöperusteisissa irtisanomisperusteissa ovat olleet epäselviä tai erityisen tulkinnanvaraisia. Esitysluonnoksesta jää vaikutelma, että nykyistä sääntelyä halutaan tarkentaa. Lisäksi esitysluonnoksessa todetaan, että irtisanomisperusteen arvioinnissa huomioon otettavista seikoista säädettäisiin nykyistä täsmällisemmin.

Arviointineuvosto pitää ymmärrettävänä sitä, että tämän tyyppiseen lainsäädäntöön sisältyy aina tulkinnanvaraa, koska jokainen irtisanomistilanne on erilainen ja vaatii kokonaisharkintaa. Sääntelyn aiheuttamaa muutosta on kuvattu riittävästi ja ymmärrettävästi säännöskohtaisissa perusteluissa, mutta

asia ei avaudu kovin helposti tekstistä. Esityksessä olisi hyvä kirkastaa, miten irtisanominen käytännössä helpottuu esimerkiksi pienyrityksen näkökulmasta.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä sitä, että esitysluonnoksessa on kuvattu keskeistä lausuntopalautetta sekä sen perusteella tehtyjä muutoksia.

2.2 Taloudelliset vaikutukset

Esitysluonnoksessa arvioidaan, että ehdotus voisi lisätä maltillisesti kansantalouden tuottavuutta ja yritysten rekrytointihalukkuutta. Työllisyysvaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi. Esitysluonnoksen mukaan tutkimustulokset irtisanomisten helpottamisen vaikutuksista vaihtelevat ja tutkimustuloksiin sisältyy epävarmuutta. **Arviointineuvosto pitää myönteisenä sitä**, että taloudellisissa vaikutusarvioissa on hyödynnetty tutkimustietoa, jonka pohjalta on arvioitu esityksen vaikutuksia kansantaloudelle, yrityksille ja julkiselle taloudelle.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksesta saa kokonaisuutena hyvän käsityksen esityksen vähäisistä taloudellisista vaikutuksista.

2.3 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Esitysluonnoksessa on käsitelty monipuolisesti ehdotusten erilaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Luonnoksessa on kuvattu vaikutuksia esimerkiksi työntekijöiden palkkakehitykseen, työelämään, työelämän syrjintään, sukupuolten tasa-arvoon ja syntyvyyteen. **Arviointineuvosto pitää myönteisenä sitä**, että esitysluonnoksessa on tunnistettu ja arvioitu erilaisia vaikutuksia tutkimustietoa hyödyntäen.

Arviointineuvosto katsoo, että työntekijän irtisanominen henkilöön perustuvalla irtisanomisperusteella voi antaa kielteisen signaalin työnhakijan kyvyistä tai motivaatiosta uutta työtä hakiessa. Irtisanomisen taustalla on voinut esimerkiksi olla työnantajan puutteellinen työhön perehdyttäminen, mutta irtisanominen on voinut tapahtua henkilöön perustuen. Tällaisessa tilanteessa työnhakijan työllistyminen voi vaikeutua. Esityksessä olisi hyvä pohtia tätä näkökulmaa.

Arviointineuvosto kiinnittää huomiota siihen, että työttömyysturvaan on tehty monia muutoksia tällä hallituskaudella. Esityksessä olisi hyvä kuvata lyhyesti sitä, miten irtisanomiskynnyksen alentaminen yhdistettynä työttömyysturvan muutoksiin vaikuttavat työntekijän taloudelliseen asemaan. Onko muutoksilla olennaisia vaikutuksia työttömän toimeentuloon?

Esitysluonnoksessa todetaan, että työntekijästä johtuvaan irtisanomiseen liittyy usein työttömyysturvan 45 päivän karenssi, mikä leikkaa irtisanottavan palkansaajan työttömyysturvaa. Toimeentulon ei kuitenkaan voida katsoa laajasti tarkasteltuna vaarantuvan, sillä tulojen vähentymistä tasapainottavat työnantajan maksamat lomakorvaukset. Lisäksi irtisanotulla palkansaajalla on mahdollisuus hakea työttömyysetuuden menettämisen ajalta toimeentulotukea. **Arviointineuvosto kiinnittää huomiota siihen**, että työttömäksi

jääneen tulot vähenevät, koska lomakorvaus ei kata 45 päivän karenssia. Lisäksi toimeentulotuen hakeminen edellyttää jatkossa ensin ensisijaisen tuen hakemista.

3. Lainsäädännön arviointineuvoston lausuma

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto on annettu työntekijän henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lain säädännön muuttamisesta (hankenumero: TEM055:00/2024), jonka työ- ja elinkeinoministeriö toimitti arviointineuvoston käyttöön sähköpostitse 11.9.2025. Lausunto on julkinen.

Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

Helsingissä 6. lokakuuta 2025

Eeva-Liisa Inkeroinen

Lainsäädännön arviointineuvoston puheenjohtaja

Meri Virolainen

Arviointineuvos, lain säädännön arviointineuvoston pääsihteeri

Yhteystiedot:

Valtioneuvoston kanslia
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
vnk.fi
p. 0295 16001

Liite 1 Arviointineuvoston käyttämät standardilausumat

5. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää kiitettävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäysehdotuksia hallituksen esitysluonnokseen.

4. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

3. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa tyydyttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

2. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa välttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Hallituksen esitysluonnoksessa on olennaisia puutteita ja esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

1. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen puutteet ovat niin merkittäviä, ettei esitysluonnos täytä lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimuksia. Hallituksen esitysluonnoksen pohjalta ei pysty muodostamaan riittävää ja perusteltua käsitystä esityksestä, eikä sen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Ilman puutteellisuuksien korjaamista on vakavasti harkittava, voiko hallituksen esityksen antaa eduskunnan käsiteltäväksi.*

* Viimeinen virke jätetään pois niissä tilanteissa, kun esitystä ei käytännössä voida vetää pois.